

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Zeeland trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB, SGP, CDA, JA21 en Partij voor Zeeland van de Provinciale Staten van Zeeland richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Perspectief is geen toekomst meer

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp. Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

Grote wanhoop

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En nu Zeeland!

Nederland is misschien geen groot land, maar wel enorm divers. Elke regio heeft zijn eigen uitdagingen en vooral kansen.

Zoals "de Nederlander" niet bestaat, bestaat ook "het probleem" niet. Zo biedt Zeeland juist kansen voor de veehouderij. In Zeeland zijn gebieden waar het wegvallen van de veehouderij juist een bedreiging is. Mest is in deze akkerbouw provincie minder beschikbaar. De juiste inzet van mest is van belang om de bodem vruchtbaar te houden. Mest van ver weg moeten aanvoeren geeft meer milieu belasting. Grasland kan juist geteeld worden in samenwerking met akkerbouw of op gronden die niet geschikt zijn voor akkerbouw en/of tuinbouw. Wanneer gebieden omgezet worden van grasland naar akkerland is dit niet altijd een vooruitgang voor natuur en milieu. In Zeeland zijn veel veehouders met ook een stuk(je) akkerbouw. In Zeeland zijn veel veehouders met een gedeelte akkerbouw, of samenwerking tussen veehouderij en akkerbouw, deze groep wordt extra getroffen door een graslandnorm in de vorm van GVE per hectare grasland. Terwijl deze groep juist bezig is met kringlooplandbouw.

Maatregelen moeten een oplossing zijn

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Bied boeren toekomst

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

BBB

SGP

CDA

JA21

PvZ

Esther Vermue

Joan van Burg

Cas Vesseur

Gert Heijkoop

Bertie Steur

Forum voor
Democratie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Overijssel trekt hier de streep.

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB, SGP, CDA, Ja21, PVV en FvD van de Provinciale Staten van Overijssel richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp. Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden?

De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen. De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrije tijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En dan nu Overijssel! Met meer dan 1,1 miljoen inwoners staat onze provincie Overijssel bekend als "Tuin van Nederland". De provincie heeft dan ook veel te bieden voor jong en oud. Landbouw afgewisseld door prachtige natuur en ons verleden met de Hanze en de textielindustrie tot een rijke streekeigen cultuur en innovatieve ondernemersgeest. Zo biedt Overijssel, naast de vele en mooie natuur gebieden nog voldoende ruimte voor de landbouw. Kenmerkend voor Overijssel zijn de veenweides, beekdalen en IJssel delta met haar zeer vruchtbare gronden. Vormt de landbouw een bedreiging voor de natuur? Nee, juist niet! We hebben te maken met het in stand houden van de landbouw, het respecteren van natuurlijk verloop en de samenhang met wonen, werken en recreëren. Als we de landbouw en natuur moeten respecteren, is het noodzakelijk eerst de balans goed op maken. Het terugbrengen van de natuur in de staat van 1950 brengt Overijssel niets maar dan ook niets. Het dwangmatig sturen van natuur, maatschappij en landbouw brengt niet het resultaat waar we trots op kunnen zijn. Ook een tuin moet voldoende bemest worden. Alleen dan blijft de bodem op peil en kan er gezaaid en geoogst worden. Mest als de natuurlijke voedingsbron voor de bodem, wordt gezien als een vervuiling. Dat geeft aan hoever men van de werkelijkheid verwijderd is. Dat een koe met gras efficiënt voor ons eiwit kan produceren, is iets wat we moeten koesteren. Deze melkveehouderijen zijn decennialang bewoners en beheerders van onder andere de veenweidegebieden en beekdalen. En die mest kan weer de akkerbouw dienen, waardoor de voedselproductie zinvol en doeltreffend plaatsvindt. In een tijd van geopolitieke onrust is afhankelijkheid van derden een groot risico. Voedselzekerheid, nutsvoorzieningen en een krijgsmacht die op orde is, zijn dan van prioritair belang.

Overijssel is een landbouwprovincie bij uitstek, waar efficiënt, met een zeer lage footprint, zeer hoogwaardig en betaalbaar voedsel geproduceerd wordt. Heel Noordwest-Europa eet daarvan mee. Maar regeldrift uit Brussel en Den Haag leggen een zware druk op al onze Overijsselse ondernemers.

Het innovatieve gehalte van de Overijsselse agrariërs is zeer hoog, maar doelen moeten wel haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar zijn. De middelen om de doelen te halen moeten wel beschikbaar blijven. En aan beiden schort het op dit moment.

Overijssel als Tuin van Nederland heeft mest nodig en dit zorgt ervoor dat de landbouw bloeit, de economie floreert en de provincie haar uitstraling houdt. Overijssel biedt dit alles naast wonen, werken en creëren, laten we dit vooral zo houden!

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch

nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

MANIFEST: Bied Zuid-Hollandse boeren toekomst! Zuid-Holland trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. De partijen BBB, JA21 en Hart voor Zuid-Holland van de Provinciale Staten van Zuid-Holland richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp.

Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrije tijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel.

Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle maatregelen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En dan nu Zuid-Holland!

De meest strategisch gelegen provincie met de meest diverse uitdagingen. We hebben veeteelt, (glas)tuinbouw, akkerbouw, bollenteelt, maar we hebben ook de Rotterdamse haven en een vliegveld. En de grootste dichtheid qua bevolking, wegen en auto's. We hebben de Keukenhof, Het Groene Hart en de politieke hoofdstad van Nederland met de Eerste- en Tweede Kamer en het internationale Gerechtshof. We zijn een provincie met zoveel uitdagingen, kansen en mogelijkheden, dat de grootste uitdaging de voedselzekerheid én bestaans economie van de boeren en tuinders, in het gedrang komt.

Onze boeren zijn de meest innoverende boeren van de wereld. Agrarisch natuurbeheer, circulair werken en kringlooplandbouw. Het is uitgevonden door de boeren, die als geen ander weten, hoe het echt werkt in samenspel met de natuur. Zo belangrijk als onze land- en tuinbouw is, is deze sector té belangrijk om te verkwanselen. Dagelijks wordt bij ons de noodklok geluid; de eenzijdige wetten, regelgeving en aanpassingen overspoelen de agrarische sector. De rek is er uit. De vaak eeuwenoude familiebedrijven worden de nek om gedraaid. Er is straks geen weg meer terug. De voedselzekerheid, de flora en fauna, de biodiversiteit, we raken het allemaal kwijt, als we onze boeren kwijtraken.

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Dat is toch niet uit te leggen met de doelen die de Nitraatrichtlijn van ons eist? Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zuid-Holland heeft haar boeren, tuinders en vissers broodnodig en zij verdienen hierom écht perspectief, erkenning en een realistisch verdienmodel!

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Flevoland trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB en PVV van de Provinciale Staten van Flevoland richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos nog wil horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp.

Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel.

Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En dan Flevoland, de jongste provincie geheel door mensen gemaakt en ingericht.

Ruimte voor wonen, werken, landbouw, visserij, recreatie en natuur. Alles krijgt zijn kans in Flevoland, maar de balans raakt zoek. In een tijd van geopolitieke onrust is afhankelijkheid van derden een groot risico. Voedselzekerheid, nutsvoorzieningen en een krijgsmacht die op orde is, zijn dan van prioritair belang.

Flevoland is een landbouwprovincie bij uitstek, met zeer vruchtbare grond en grote rechthoekige kavels waar efficiënt, met een zeer lage footprint, zeer hoogwaardig en betaalbaar voedsel geproduceerd wordt. Geheel Noord West Europa eet daarvan mee.

Maar regeldrift uit Brussel en Den Haag leggen een zware druk op de Flevolandse ondernemers.

PAS-melders die al 5 jaar in onzekerheid verkeren en waar op korte termijn een oplossing voor **moet** komen. Daarnaast de agrariërs in de zogenaamde nutriënten verontreinigde gebieden en overige agrariërs die grote problemen onder vinden door afschaffing van derogatie en/of generieke korting op de bemestingsnormen.

De balans tussen veehouderij en akkerbouw in Flevoland wordt steeds schever door het huidige beleid, en gaat ten koste van de vruchtbaarheid van de bodem.

Het innovatieve gehalte van de Flevolandse agrariërs is zeer hoog, maar doelen moeten wel realistisch en haalbaar zijn en de middelen om de doelen te halen moeten wel beschikbaar blijven. En aan beiden schort het op dit moment.

Laten we zuinig zijn op onze zeer vruchtbare landbouwgrond en onze zeer innovatieve agrarische ondernemers.

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

Flevoland wil vooruit !!!!

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Gelderland trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling van maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren, drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. De fracties van BBB, JA21, 50PLUS, SGP en PVV uit de Provinciale Staten van Gelderland richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet: "Wij trekken hier de streep."

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos nog wil horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp.

Is de brede beëindigingsregeling nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen. Maar gestelde doelen kunnen met het ingeslagen beleid niet gehaald worden, zo blijkt.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is niet alleen maar werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrije tijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel.

Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren alleen maar slecht nieuws.

En dan Gelderland. Met de bekende leus "Gelderland levert je mooie streken" biedt Gelderland ruimte voor wonen, werken, landbouw, recreatie en natuur. Zo biedt Gelderland, naast de vele en mooie natuurgebieden nog voldoende ruimte voor de landbouw. Vormt de landbouw een

bedreiging voor de natuur? Nee, juist niet! We hebben te maken met het in stand houden van de landbouw, het respecteren van natuurlijk verloop en de samenhang met wonen, werken en recreëren. Als we de landbouw en natuur moeten respecteren, is het noodzakelijk eerst de balans goed op te maken. Het terugbrengen van de natuur in de staat van 1950 (bij een steeds toenemend aantal inwoners) brengt Gelderland niets maar dan ook niets. Het dwangmatig sturen van natuur, maatschappij en landbouw brengt niet het resultaat wat we willen of waar we trots op kunnen zijn. Mest als de natuurlijke voedingsbron voor de bodem, wordt gezien als een vervuiling. Dat geeft aan hoe ver men van de werkelijkheid verwijderd is. Dat een koe met gras efficiënt voor ons eiwit kan produceren, is iets wat we niet met het badwater weg moeten gooien. En die mest kan weer de akkerbouw dienen, waardoor de voedselproductie zinvol en doeltreffend plaatsvindt. In een tijd van geopolitieke onrust is afhankelijkheid van derden een groot risico. Voedselzekerheid, nutsvoorzieningen en een krijgsmacht die op orde is, zijn dan van prioritair belang.

Gelderland is een landbouwprovincie bij uitstek, waar efficiënt, met een zeer lage footprint, zeer hoogwaardig en betaalbaar voedsel geproduceerd wordt. Geheel Noordwest-Europa eet daarvan mee. Maar de regeldrift uit Brussel en Den Haag leggen een zware druk op al onze Gelderse ondernemers.

Het innovatieve gehalte van de Gelderse agrariërs is zeer hoog, maar doelen moeten wel realistisch en haalbaar zijn. De middelen om de doelen te halen moeten wel beschikbaar blijven. En aan beiden schort het op dit moment. Laten we zuinig zijn op onze zeer vruchtbare landbouwgrond en onze zeer innovatieve agrarische ondernemers.

Uit onderzoek* blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat in de Tweede Kamer gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "Hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen, in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu, en niet tot achteruitgang van de veehouderij?" Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

Rik Loeters, BBB

Gerben Hillebrand, JA21

Anton van Straten, 50PLUS

Gerrit Averagesch, SGP

Ton Diepeveen, PVV

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0269749123020900>

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Noord-Holland trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB kernteam Noord-Holland richt zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp. Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen.

Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren alleen maar slecht nieuws.

Uit onderzoek* blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van dan bij dierlijke mest. Ook daarom is het wrang dat de boeren nu minder dierlijke mest mogen gebruiken. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met

oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?"

"Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu in samenhang met een duurzame en economisch florerende veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

Kernteam, Leden en vrijwilligers BBB Noord-Holland.

* <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/onderzoeksinstituten/livestock-research/show-wlr/fors-lagere-nitraatuitspoeling-uit-grasland-bemest-met-rundveedrijfmest-vergeleken-met-kunstmest-kas.htm>

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Fryslân trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB en PVV van de Provinciale Staten van Fryslân richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp.

Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren alleen maar slecht nieuws.

En nu Fryslân!

Nederland is misschien geen groot land, maar wel enorm divers. Elke regio heeft zijn eigen uitdagingen en vooral kansen. Zoals "de Nederlander" niet bestaat, bestaat ook "het probleem" niet. Fryslân is van oudsher verbonden met de veehouderij. De landerijen met groene weides en akkers, grazende koeien en de broedende weidevogels bepalen het beeld en het landschap van Fryslân. De Friese veehouderij van nu is al

relatief extensief, waarbij juist de toediening van dierlijke mest zorgt voor een gezonde biodiverse bodem, waarin vastlegging van nutriënten en koolstof geborgd wordt. Dit heeft ervoor gezorgd dat de ecologische kwaliteit van de oevers sloten en vaarten in het landbouwgebied in de afgelopen decennia enorm toegenomen is.

Onze boeren behoren tot de meest innovatieve ter wereld. Ze zijn pioniers op het gebied van agrarisch natuurbeheer, weidevogelbeheer, circulaire praktijken en kringlooplandbouw. Deze benaderingen zijn ontwikkeld door boeren zelf, die als geen ander begrijpen hoe essentieel het is om in harmonie met de natuur te werken. De land- en tuinbouwsector is van onschatbare waarde en mag niet worden veronachtzaamd. We slaan alarm: de agrarische sector wordt overspoeld door te eenzijdige wetten, regelgeving en aanpassingen die haar bestaansrecht bedreigen. Het elastiek staat op knappen. Eeuwenoude familiebedrijven worden langzaam gewurgd. Als we nu niet ingrijpen, is er geen weg terug. Voedselzekerheid, biodiversiteit, flora en fauna... alles staat op het spel als we onze boeren verliezen.

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest in plaats van dierlijke mest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Drenthe trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB fractie van de Provinciale Staten van Drenthe en Waterschap WDODelta Drenthe richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp. Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden?

De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen. De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En nu Drenthe! Nederland is misschien geen groot land maar wel enorm divers. Elke streek heeft zijn eigen kansen en mogelijkheden. Zo biedt Drenthe, naast de vele N2000 gebieden en de beekdalen nog voldoende ruimte voor de landbouw. Er zijn veehouderijgebieden, veelal rond de

beekdalen, en akkerbouwgebieden in de andere delen van Drenthe. Vormen deze gebieden een bedreiging voor de natuur? Nee juist niet! Door het in stand houden van de landbouw, het respecteren van het natuurlijke verloop door stoppende boeren én de samenhang die wonen, werken, recreëren, landbouw en natuur in Drenthe heeft te respecteren is het noodzakelijk eerst die balans goed op te maken. Het terugbrengen van de natuur in de staat van 1950 brengt Drenthe niets maar dan ook helemaal niets. Het dwangmatig sturen van natuur, maatschappij en landbouw brengt niet het resultaat waar we trots op kunnen zijn. De natuurlijke voedingsbron voor de bodem, mest, zien als een vervuiling geeft aan hoever men van de werkelijkheid verwijderd is. Dat een koe met gras efficiënt voor ons eiwit kan produceren is iets wat we niet met het badwater weg moeten gooien. En die mest kan weer de akkerbouw dienen waardoor de voedselproductie zinvol en doeltreffend plaatsvindt. Wanneer er minder mest komt en minder landbouwgrond is Drenthe als provincie een gebied met vernatte natuur en woningen. De Drentse mestmarkt is in balans, sterker nog mest uit andere gebieden zorgt ervoor dat de Drentse landbouw bloeit, de economie floreert en de provincie haar uitstraling houdt. Drenthe biedt dit alles, naast natuur, wonen werken en recreëren, laten we dat vooral zo houden!

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

Voor nadere informatie met betrekking tot dit manifest kunt u zich wenden tot de fractievoorzitter van BBB Drenthe, de heer Gert Jan Schuinder.

Namens de fractie van BBB Drenthe,
G.J. Schuinder, fractievoorzitter
Gj.schuinder@drentsparlement.nl 06-53960087

Mede ondertekend door:
Fractie BBB WDOdelta, Jan Woldring, fractievoorzitter

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Utrecht trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB, SGP, 50PLUS, PVV en FVD van de Provinciale Staten van Utrecht richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp.

Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En nu Utrecht!

Nederland is misschien geen groot land, maar wel enorm divers. Elke regio heeft zijn eigen uitdagingen en vooral kansen. Zoals "de Nederlander" niet bestaat (iedere Nederlander is tenslotte ook uniek),

bestaat ook "het probleem" niet. Zo biedt Utrecht juist kansen voor de veehouderij. De karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle veenweidegebieden en polders worden van oudsher gedragen door een sterke melkveehouderijsector. Juist vanuit de kringlooplandbouw gedachte is de melkveehouderij op deze plaatsen essentieel om hoogwaardige eiwitten (zoals melk en vlees) voor menselijke consumptie te produceren met een lage milieu voetafdruk. De juiste inzet van mest is van belang om de bodem vruchtbaar te houden.

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Limburg trekt hier de streep

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling van maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. Wij richten ons met dit manifest tot het demissionaire en aanstaande kabinet;

"Wij trekken hier de streep".

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord.

De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp.

Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd of meegenomen. Gaan we de goede kant op of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, hen helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrije tijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel. Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren slechts alleen maar slecht nieuws.

En nu Limburg!

Nederland is misschien geen groot land, maar wel enorm divers. Elke regio heeft zijn eigen uitdagingen en vooral kansen. Zoals "de Nederlander" niet bestaat, bestaat ook "het probleem" niet. Zo biedt Limburg met haar zandgronden veel kansen voor de veehouderij. In Limburg zijn gebieden waar het wegvallen van de veehouderij juist een bedreiging is, met name in Noord Limburg waar een ware kaalslag onder de veehouders heerst.

Het vervangen van dierlijke mest voor kunstmest is geen oplossing maar creëert nieuwe problemen. De juiste inzet van mest is van belang om de bodem vruchtbaar te houden. Dierlijke mest afvoeren en kunstmest aanvoeren legt druk op logistiek, leefomgeving en milieu. Terwijl de vergisting van dierlijk mest tot groen gas volop kansen biedt om op het erf kringlopen te sluiten en lokaal bij te dragen aan de energietransitie.

Het Limburgs Landschap verandert door het huidige beleid. Minder koeien in de wei en minder grasland betekent meer andere teelten die niet altijd de beste milieukeuze zijn. Daarbij betekent -zeker in Zuid Limburg- minder grasland betekent meer kans op erosie en wateroverlast in de dorpen. Aaneengesloten akkerlanden zullen het aanzicht van het lieflijke Heuvelland onherstelbaar aantasten. De ingrijpende wijziging van ons Limburgse landschap heeft negatieve gevolgen voor alle flora en fauna. Voor enkele soorten gaat dit desastreus zijn waardoor zij van de Limburgse bodem verdwijnen. De biodiversiteit krijgt een moeilijk te herstellen klap.

In Limburg zijn veel veehouders met ook een stuk(je) akkerbouw. Zij worden extra getroffen door GVE terwijl zij juist al met kringlooplandbouw bezig zijn.

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten? Maatwerk is hierin de oplossing en niet generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen in plaats van hun toekomst af te pakken?"

"Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

Namens de fractievoorzitters van zittende partijen in het Limburgs Parlement:

BBB

Annetje Schoolmeesters

CDA

Mirjam Depondt

50PLUS

Anne Marie Fischer

LOKAAL-LIMBURG

Raimond Franssen

JA21

Roy Blijlevens

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Groningen trekt hier de streep

Tot hier en niet verder, stop met het bedenken van nieuwe maatregelen. Kom eerst met een oplossing. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijven de Nederlandse agrarische ondernemers tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken. BBB in de Provinciale Staten van Groningen richten zich met dit manifest tot het demissionaire kabinet. "Wij trekken hier de streep, het is genoeg".

Elke tijd heeft zijn eigen 'populaire' woord die niemand na een poos meer kan horen. *Perspectief* is zo'n woord. De agrarische bedrijven zoals binnen de melkveehouderij en akkerbouw krijgen maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp. Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? Of maken we door het aanwijzen van NV-gebieden de Nederlandse bodem en het water echt schoner?

De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd en meegenomen. Er zijn geen meetresultaten van de genomen maatregelen. Waar staan we nu? Gaan we de goede kant op? Of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen. Wat gebeurt er met onze bodem en met de voedselzekerheid als we gaan sleutelen aan iets waarvan we de effecten helemaal niet hebben onderzocht? Wat gebeurt er met de concurrentie ten opzichte van het buitenland?

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgdragen voor de burgers, helpen en ondersteunen. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien. Agrarisch ondernemen is een manier van bedrijfsvoeren waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe.

De rol van agrarisch ondernemen in de samenleving op het platteland is essentieel. Als de agrarische sector wegvalt dan zal dit ook directe en indirecte invloed hebben op alle bedrijven die eraan gekoppeld zijn. Laten we dat niet vergeten! Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is gegaan. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren alleen maar meer maatregelen en beperkingen.

En nu Groningen!

Nederland is misschien geen groot land, maar wel enorm divers. Elke regio heeft zijn eigen uitdagingen en vooral kansen. Zoals "de Nederlander" niet bestaat, bestaat ook "het probleem" niet. Zo biedt Groningen juist kansen voor de veehouderij. In Groningen zijn gebieden waar het wegvallen van de veehouderij juist een bedreiging is. Denk hierbij aan de enorme inspanningen die hier de afgelopen jaren al zijn geleverd op het gebied van weidevogelbeheer. Dierlijke mest is essentieel voor een gezonde biodiverse bodem waar koolstofvastlegging, vastlegging van nutriënten en daarmee minder afspoeling en uitspoeling geborgd wordt.

Stalmest is één van de belangrijkste elementen in het weidevogelbeheer, stalmest die nu afgevoerd moet worden omdat dat vanuit kostenopgave voordeliger is dan drijfmest.

Van overschotten is geen sprake. De pootaardappelteelt in de noordelijke kleischil is een akkerbouwgebied dat juist dierlijke mest vraagt om het organische stof gehalte op peil te kunnen houden. Dierlijke mest is nodig dat geldt ook voor de zetmeelaardappelteelt en de suikerbietenteelt in oost Groningen. De juiste inzet van mest is van belang om de bodem vruchtbaar te houden, daarom is het wegvallen van de derogatie aangevuld met de nutriënten verontreinigde gebieden die op onterechte gronden aangewezen zijn, niet alleen voor de veehouders, maar ook voor de akkerbouw en biologische teelt een bedreiging. Mest van ver weg moeten aanvoeren geeft meer milieubelasting. Grasland, grasklaver, graskruiden en luzerne kunnen juist ook geteeld worden op gronden die niet geschikt zijn voor akker- of tuinbouw. Wanneer deze gebieden wel omgezet worden van grasland naar akkerland is dit niet altijd een vooruitgang voor natuur en milieu. Er zijn ook al een aantal veehouders met ook een stuk(je) akkerbouw. Zij worden extra getroffen door GVE alleen voor grasland te laten gelden terwijl zij juist al met kringlooplandbouw bezig zijn.

Het is niet uit te leggen dat er juist in Groningen van aardgas gemaakte kunstmest met een hoge CO2 uitstoot gebruikt moet gaan worden om de bodemvruchtbaarheid te garanderen.

We komen hiermee in de knel voor vrijwel alle gestelde doelen waar we in het NPLG mee aan de gang moeten.

Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Dat is toch niet uit te leggen met de doelen die de Nitraatrichtlijn van ons eist? Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten?

We moeten zuinig zijn op onze Nederlandse bodem en we moeten de bodem geven wat het vraagt. Wil men voedsel produceren dan ben je daarvoor organische mest nodig. Dit kan niet met kunstmest. De bodem is organisch, en daarbij past organische mest. Kunstmest zijn zouten en passen helemaal niet bij het organische van de bodem. Maatwerk is hierin de oplossing en geen generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en altijd met oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst geven in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van een gezond platteland inclusief natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de Nederlandse landbouw."

Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen.

Dit manifest is ondertekend door de Statenfractie van de BBB in de provincie Groningen en wordt ondersteund door de BBB fracties van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aas.

MANIFEST: Bied boeren toekomst! Noord-Brabant trekt hier de streep.

Tot hier en niet verder. De opeenstapeling aan maatregelen, zonder te weten of deze daadwerkelijk resultaat opleveren drijft de veehouderij tot wanhoop. Toekomst op korte of lange termijn is ver te zoeken.

Wij richten ons met dit manifest tot het demissionaire en aanstaande kabinet;

“Wij trekken hier de streep”

Elke tijd heeft zijn eigen populaire woorden die niemand na een poos meer kan horen. Perspectief is zo'n woord. De veehouderij krijgt maatregel na maatregel opgelegd die zogenaamd perspectief moeten bieden. Alleen voelen de maatregelen als verkapte krimp. Is de brede beëindigingsregeling naast alle al bestaande opkoopregelingen en GVE (grootvee-eenheid) per hectare verlagen nu echt het enige wat boeren als perspectief geboden kan worden? De effecten van alle al genomen maatregelen worden niet of nauwelijks benoemd of meegenomen. Gaan we de goede kant op of zijn we een weg ingeslagen waar we later heel veel spijt van gaan krijgen? Niemand die het nog lijkt te weten of het durft te benoemen.

De wanhoop bij de sector is groot, te groot. De overheid moet zorgen voor de burgers, hen helpen en ondersteunen. De overheid is er voor de burgers, niet andersom. In het onderwijs is het besef lang geleden ontstaan dat kinderen niet beter gaan leren als je ze maar blijft slaan, maar dat je ze juist moet belonen voor goede prestaties. Wanneer gaan we dit eens breed inzien? Landbouw en zeker veehouderij is geen werk, het is een levenswijze. Een manier van bedrijfsvoering waarmee het hele (gezins)leven is vervlochten, vaak tot aan vrijetijd en hobby's aan toe. De rol van boeren in de samenleving op het platteland is essentieel.

Daarnaast is het een sector die enorm innovatief is. Een sector die zich absoluut bewust is van alle uitdagingen en hier ook al zo lang en hard mee aan de slag is. Als dank voor al die inspanningen krijgen de boeren alleen maar slecht nieuws.

En nu Brabant!

Nederland is misschien geen groot land, maar wel enorm divers. Elke regio heeft zijn eigen uitdagingen en vooral kansen. Zoals “de Nederlander” niet bestaat, bestaat ook “het probleem” niet. Zo biedt

Brabant met haar zand- en kleigronden veel kansen voor zowel landbouw als veehouderij. In Brabant zijn er gebieden waar het wegvallen van de veehouderij juist een bedreiging is, met name in West- en Zuidoost-Brabant waar een ware kaalslag onder de veehouders heerst.

Het vervangen van dierlijke mest voor fossiele kunstmest is geen oplossing maar creëert nieuwe problemen. De juiste inzet van mest is van belang om de bodem vruchtbaar te houden. Dierlijke mest afvoeren en kunstmest aanvoeren legt druk op logistiek, leefomgeving en milieu. Terwijl de vergisting en verwerking van dierlijk mest tot groen gas en kunstmestvervangers volop kansen biedt om op het erf kringlopen te sluiten en lokaal bij te dragen aan de energietransitie.

Het Brabants Landschap verandert door het huidige beleid. Minder koeien in de wei en minder grasland betekent meer andere teelten die niet altijd de beste milieukeuzes zijn. Daarbij betekent zeker in Noord-Brabant meer kans op erosie en wateroverlast in de dorpen. Aaneengesloten akkerlanden zullen het aanzicht van het lieflijke Heuvelland onherstelbaar aantasten. De ingrijpende wijziging van ons Brabants landschap heeft negatieve gevolgen voor alle flora en fauna. Voor enkele soorten gaat dit desastreus zijn, waardoor zij van de Brabantse bodem verdwijnen. De biodiversiteit krijgt een moeilijk te herstellen klap.

In Brabant zijn veel veehouders met ook een stuk(je) akkerbouw. Zij worden extra getroffen door GVE terwijl zij juist al met kringlooplandbouw bezig zijn. Uit onderzoek blijkt dat door kunstmest te gebruiken op grasland er meer uitspoeling van nutriënten plaatsvindt in plaats van minder. Het mag toch nooit zo zijn dat maatregelen de problemen vergroten?

Maatwerk is hierin de oplossing en niet de generieke maatregelen. Zorg voor een gedegen en brede onderbouwing en houdt altijd oog voor betaalbare voedselzekerheid op lange termijn en vergeet niet het verdienmodel voor de boer.

Donderdag 25 april staat het mestdebat gepland. Wij vragen u met klem te kijken naar "hoe kunnen we (jonge) boeren de toekomst in helpen, in plaats van hun toekomst af te pakken?" "Hoe komen we gezamenlijk tot maatregelen die leiden tot vooruitgang van natuur en milieu en niet tot achteruitgang van de veehouderij." Wij gaan graag met u in gesprek over oplossingen"

Namens de fractievoorzitter van BBB in de Provinciale Staten van Noord-Brabant,

John Frenken